

Vergaderjaar 1992-1993

21 202

Aanvulling van de Boeken 3, 6 en 8 Nieuw BW met regels betreffende de aansprakelijkheid voor gevaarlijke stoffen en verontreiniging van lucht, water of bodem

Nr. 15

TWEEDE NOTA VAN WIJZIGING

Ontvangen 8 maart 1993

ARTIKEL I wordt als volgt gewijzigd:

a. De eerste zin van artikel 175 lid 1 wordt vervangen door:

Degene die in de uitoefening van zijn beroep of bedrijf een stof gebruikt of onder zich heeft, terwijl van deze stof bekend is dat zij zodanige eigenschappen heeft, dat zij een bijzonder gevaar van ernstige aard voor personen of zaken oplevert, is aansprakelijk, wanneer dit gevaar zich verwezenlijkt. Onder degene die een bedrijf uitoefent, wordt mede begrepen elke rechtspersoon die de stof in de uitoefening van haar taak gebruikt of onder zich heeft.

In lid 4, eerste zin, vervallen de woorden «of artikel 181», alsmede de woorden «, en is de bezitter van water of bodem niet uit het eerste lid aansprakelijk».

In de slotzinsnede van lid 5 wordt het woord «de» voor «aansprakelijkheid» vervangen door: krachtens de voorgaande leden.

b. In artikel 176 lid 5, eerste zin, vervallen de woorden «, al of niet in verbinding met artikel 181».

c. In artikel 180 lid 1 en lid 2 vervalt telkens «, 175».

d. In artikel 181 lid 1 vervallen de woorden «, 175», «, stoffen» en «175 lid 1,».

In lid 2 vervalt het woord «, stoffen».

Aan het artikel wordt een nieuw lid 3 toegevoegd, luidende:

3. Wanneer een stof als bedoeld in artikel 175 in de uitoefening van een bedrijf wordt gebruikt door deze stof ter beschikking te stellen voor gebruik in de uitoefening van het beroep of bedrijf van een ander, wordt die ander als de uit hoofde van artikel 175 lid 1 aansprakelijke persoon aangemerkt.

e. In artikel 183 lid 2 vervalt «, 175».

Toelichting

1. De wijzigingen strekken ertoe de aansprakelijkheid van de bezitter van de in de artikel 175 bedoelde stoffen te laten vervallen teneinde te voorkomen dat ook de natuurlijke persoon die niet in beroep of bedrijf handelt, als bezitter, aansprakelijk zou kunnen worden gesteld. Dat deze

aansprakelijkheid weerstand blijkt op te roepen is begrijpelijk, nu het verband met activiteiten met de stof die de verwezenlijking van het daaraan verbonden gevaar in de hand kunnen werken, hier minder sprekend is en het bovendien gaat om een groep personen die door het recht in het algemeen wordt ontzien.

2. De nu voorgestelde nieuwe aanhef van artikel 175 lid 1, eerste lid, neemt in hoofdzaak de formulering over van artikel 181 dat de aansprakelijkheid betreft van degene die de stof in de uitoefening van zijn bedrijf gebruikt.

Deze formulering behoeft echter enige aanvulling, nu in de nieuwe redactie de algemene aansprakelijkheid van de bezitter niet langer als vangnet kan dienen.

In de eerste plaats is «bedrijf» vervangen door «beroep of bedrijf». Men denke bijv. aan gevaarlijke stoffen in handen van een apotheker of een apotheehouderende arts. Zoals in de memorie van toelichting op p. 27 onder a wordt gezegd, geeft dit geen moeilijkheid uit verzekerings-oogpunt.

Toegevoegd is in de tweede plaats degene die de stof in de uitoefening van zijn beroep of bedrijf onder zich heeft. Dit valt ten dele reeds onder «in de uitoefening van een bedrijf gebruiken», dat immers ruim moet worden uitgelegd, in het bijzonder met het oog op toekomstig gebruik of met het oog op afvoering als afval; men zie de memorie van toelichting, p. 6, onderaan, en Parl. gesch. Boek 6, Inv. 3, 5 en 6, p. 1373, tweede alinea, slot. De onderhavige toevoeging stelt buiten twijfel dat geen verband met gebruik van de stof behoeft te bestaan.

In de derde plaats is in een afzonderlijke tweede zin buiten twijfel gesteld dat de woorden «degene die een bedrijf uitoefent» voorts extensief moeten worden uitgelegd in die zin dat daaronder elk rechtspersoon valt die de betrokken stof in de uitoefening van haar taak gebruikt of onder zich heeft. Daaronder valt uiteraard ook de overheid.

3. De gewijzigde opzet leidt tot een iets eenvoudiger stelsel en laat zich met de verdragen waarbij het wetsvoorstel aansluit, goed verenigen.

De bezitter van een stof kan uiteraard wel uit andere bepalingen van Boek 6 aansprakelijk zijn, bijv. uit de artikelen 173 en 174. Het nieuwe slot van artikel 175 lid 4 beoogt te voorkomen dat men uit dit lid iets anders zou kunnen afleiden. De slachtoffers zijn hiermee in de regel afdoende geholpen, nu juist in de privésfeer ongelukken met gevaarlijke stoffen, zo al geen sprake is van onzorgvuldigheid, vrijwel altijd met een aantoonbaar gebrek in de zin van de artikelen 173 en 174 gepaard zullen gaan.

4. De wijziging in artikel 175 lid 1 maakt een aantal verdere wijzigingen van ondergeschikte aard nodig, onder meer omdat in de gewijzigde opzet de aansprakelijkheid van de bedrijfsmatige gebruiker niet langer op artikel 181 berust.

De Minister van Justitie,
E. M. H. Hirsch Ballin.